

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 196/2020-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) o ústavnej sťažnosti [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Tiborom Bickom, Dukelská 972/7-3, Považská Bystrica, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 82/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 82/2017 porušené boli.

2. [REDAKOVANÉ] n e p r i z n á v a finančné zadost'učinenie.

3. Okresný súd Prievidza j e p o v i n n ý nahradit' [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 415,51 € (slovom štyristopätnásť eur a päťdesiatjeden centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Tibora Bicka, Dukelská 972/7-3, Považská Bystrica, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 196/2020-12 z 26. mája 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 82/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“). V uznesení č. k. IV. ÚS 196/2020-12 z 26. mája 2020 o prijatí ústavnej s'ťažnosti na ďalšie konanie je nesprávne uvedená spisová značka napadnutého konania, a to sp. zn. 0 T 82/2018, pričom správna spisová značka napadnutého konania je sp. zn. 0 T 82/2017, ako je aj uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol opatrením okresného súdu č. k. 2 Tp 54/2017-5 z 11. augusta 2017 ustanovený ako obhajca obvinenému. Dňa 24. januára 2018 bolo trestné konanie právoplatne skončené. Následne sťažovateľ v zmysle § 553 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zaslal okresnému súdu návrh na priznanie trov právneho zastúpenia, ktorý okresný súd prevzal 11. apríla 2018.

3. Sťažovateľ poukazuje na § 553 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého má súd povinnosť rozhodnúť o návrhu do 30 dní od jeho podania. Priznanú odmenu a náhradu hotových výdavkov súd vyplatí najneskôr do 90 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Zákonná 30-dňová lehota uplynula okresnému súdu 11. mája 2018 a v tejto lehote nerozhodol o návrhu sťažovateľa. Sťažovateľ požiadal 15. januára 2019 okresný súd o rozhodnutie o jeho odmene. Okresný súd na jeho žiadosť nereagoval. Z tohto dôvodu 15. februára 2019 zaslal sťažovateľ predsedovi okresného súdu sťažnosť na postup súdu proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v zmysle § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Sťažnosť sťažovateľa bola vybavená listom predsedu okresného súdu z 26. februára 2019. Predseda okresného súdu uznal dôvodnosť podanej sťažnosti a vo veci prijal opatrenia. Ku dňu podania ústavnej sťažnosti, t. j. k 14. marcu 2019, o odmene sťažovateľa nebolo rozhodnuté.

5. Sťažovateľ argumentuje, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci porušenia označeného práva poukazuje na posudzovanie troch základných podmienok, ktoré ústavný súd skúma pri posudzovaní otázky, či došlo k zbytočným prietahom, a to právnej a faktickej zložitosti veci, správania účastníkov konania a postupu samotného súdu. Napadnuté konanie podľa sťažovateľa nie je zložitá po právnej ani skutkovej stránke, ide skôr o rutinné rozhodovanie, ktorého podkladom je návrh obhajcu – vyčíslenie odmeny a náhrady hotových výdavkov.

6. Z hľadiska správania účastníkov konania sťažovateľ tvrdí, že poskytol okresnému súdu súčinnosť riadne a včas. Naopak, samotný postup súdu nezodpovedá požiadavke rýchleho a efektívneho konania, ktorého výsledkom má byť rozhodnutie vo veci samej.

7. K porušeniu základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľ uvádza, že samotný priet'ah okresného súdu v namietanom konaní spôsobil aj porušenie práva vlastniť majetok.

8. V prípade vyslovenia porušenia označených práv ústavným súdom sťažovateľ žiada o primerané finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 eur, ktoré odôvodňuje celkovou dĺžkou napadnutého konania, jednoduchosťou veci, absenciou zapríčinenia namietaných priet'ahov zo strany sťažovateľa a mierou zavinenia okresného súdu na vzniknutých priet'ahoch.

9. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Prievdza v konaní vedenom pod sp. zn. OT 82/2018 porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresný súd Prievdza v konaní vedenom pod sp. zn. OT 82/2018 porušil základné právo vlastniť majetok a s ním nakladať podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie 4 000,- Eur ktoré je Okresný súd Prievdza povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresnému súdu Prievdza prikazuje, aby vo veci sp. zn. OT 82/2018 konal bez zbytočných priet'ahov.

5. *Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania vo výške 415,52 Eur, ktoré je Okresný súd Prievidza povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.*“

II.

Procesný postup ústavného súdu, vyjadrenie účastníkov konania

10. Ústavný súd po vykonaní procesných úkonov spočívajúcich v prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vyzval okresný súd na vyjadrenie k podanej ústavnej sťažnosti.

11. Na výzvu ústavného súdu sa k prijatej ústavnej sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu listom sp. zn. Spr 379/2020 z 9. júna 2020, v ktorom uviedol prehľad napadnutého konania. Následne uznal vznik prietáhov v konaní, ktoré boli spôsobené zaťažením vyššieho súdneho úradníka trestného oddelenia okresného súdu. Prietahy v napadnutom konaní boli odstránené už samotným rozhodnutím z 2. apríla 2019 po podaní sťažnosti predsedovi okresného súdu. Predseda okresného súdu sa nestotožňuje s návrhom sťažovateľa o porušení jeho ústavných práv. Namietá, že nie každé súdne konanie poznačené prietahmi je spôsobilé zasiahnuť do ústavných práv sťažovateľa, a odvoláva sa na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 155/2019. Uvádza, že v napadnutom konaní sa rozhodovalo o právach obvineného, nie o právach obhajcu. Z hľadiska správania sťažovateľa upozorňuje, že sťažovateľ si v napadnutom konaní uplatnil nedôvodne vysokú odmenu, čo spôsobilo nutnosť rozsiahlo odôvodniť rozhodnutia o odmene vyšším súdnym úradníkom, ako aj sudcom pre prípravné konanie. V závere predseda súdu vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania.

12. Sťažovateľ vo svojom stanovisku zo 17. júna 2020 k vyjadreniu predsedu okresného súdu uviedol, že súhlasí s rozhodnutím ústavného súdu bez nariadenia pojednávania.

13. Ústavný súd so súhlasom oboch účastníkov podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v tejto veci od ústneho pojednávania, keďže od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Právomoc ústavného súdu

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde.

16. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. Podľa čl. 13 ods. 4 ústavy pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

18. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

19. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

21. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

22. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní pri rozhodovaní o výške odmeny obhajcu. Zároveň namieta aj porušenie základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

23. Na účely posúdenia dôvodnosti podanej ústavnej sťažnosti si ústavný súd vyžiadal z okresného súdu spis sp. zn. 0 T 82/2017, z ktorého zistil tento priebeh napadnutého konania o rozhodovaní o odmene advokáta:

- 11. apríla 2018 doručil sťažovateľ okresnému súdu vyčíslenie trov právneho zastúpenia vo veci povinnej obhajoby v celkovej výške 3 186,04 eur,

- listom zo 14. februára 2019 sťažovateľ podal sťažnosť predsedovi súdu na postup súdu (zrejmé z podanej ústavnej sťažnosti),

- okresný súd požiadal sťažovateľa listom z 20. februára 2019 o preukázanie vykonania úkonu – prevzatie a príprava zastúpenia alebo obhajoby zo 17. augusta 2017 a o oznámenie dôvodu, pre ktorý sa neuskutočnila porada s klientmi 1. septembra 2017,

- 26. februára 2019 predseda okresného súdu vybavil sťažnosť sťažovateľa zo 14. februára 2019 (zrejme z podanej ústavnej sťažnosti),
- 4. marca 2019 sťažovateľ odpovedal na žiadosť okresného súdu z 20. februára 2019,
- uznesením č. k. 0 T 82/2017-196 z 2. apríla 2019 okresný súd rozhodol o priznaní odmeny sťažovateľovi v celkovej výške 1 261,15 eur,
- 12. apríla 2019 bola okresnému súdu doručená sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 0 T 82/2017-196 z 2. apríla 2019,
- uznesením č. k. 0 T 82/2017-206 z 8. augusta 2019 okresný súd rozhodol o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa z 12. apríla 2019,
- 18. septembra 2019 okresný súd vyplatil sťažovateľovi odmenu za zastupovanie.

24. V podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ uvádza, že 15. januára 2019 písomne požiadal súd o rozhodnutie o jeho nároku, táto žiadosť ostala podľa jeho vyjadrenia nevybavená. V predložennom súdnom spise sa takéto podanie sťažovateľa nenachádza.

IV.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

25. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie vecí v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

26. Článok 6 ods. 1 dohovoru možno aplikovať aj na rozhodovanie o trovách konania za predpokladu, že predmetom konania bolo rozhodovanie o občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti trestného obvinenia (porovnaj rozsudky ESLP vo veciach Robins proti Spojenému kráľovstvu z 23. 9. 1997, Beer proti Rakúsku zo 6. 2. 2001, porovnaj tiež KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 604.). Obdobne

aj ústavný súd uviedol, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (m. m. IV. ÚS 604/2018). Aj na konanie o trovách konania sa takto vzťahujú garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. z čl. 48 ods. 2 ústavy, t. j. povinnosť súdu rozhodnúť o trovách konania v primeranej lehote, resp. bez zbytočných prieťahov.

27. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

28. Účel základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v trestnom konaní pred súdom možno definovať primárne aj ako potrebu, aby stav právnej neistoty osoby obžalovanej z trestného činu, o vine ktorej má rozhodnúť súd, bol odstránený právoplatným súdnym rozhodnutím bez zbytočných prieťahov, resp. v primeranej lehote (I. ÚS 444/2014). Súčasťou tohto základného práva je aj rozhodnutie súdu bez zbytočných prieťahov, resp. v primeranej lehote aj o ďalších súvisiacich otázkach, t. j. aj o odmene obhajcu za poskytnuté právne služby (I. ÚS 279/2019).

29. Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

30. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

31. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o trovách konania – o odmene obhajcu za poskytnuté právne služby obžalovanému v trestnom konaní – tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. V prerokúvanej veci nie je prítomný prvok skutkovej alebo právnej zložitosti veci.

32. Správanie sťažovateľa ako obhajcu, o ktorého odmene rozhodoval okresný súd v napadnutom konaní, je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd po zhodnotení tohto kritéria dospel k záveru, že správanie sťažovateľa prispelo k celkovej dĺžke napadnutého konania.

33. Ústavný súd v tomto smere poukazuje na obsah vyjadrení okresného súdu, podľa ktorých sťažovateľ ako obhajca nesprávne vyúčtoval trovy konania, o čom svedčí, že požadoval náhradu trov vo výške 3 186,04 eur a právoplatne mu bola priznaná a vyplatená odmena vo výške 1 261,15 eur. Rozdiel medzi požadovanou a vyplatenou odmenou je markantný. Sťažovateľ pritom vystupuje ako obhajca vo viacerých trestných veciach, a preto si má byť vedomý, ako sa určuje odmena a náhrada hotových výdavkov v prípadoch povinnej obhajoby. Preverovanie správnosti vyúčtovania trov obhajoby malo nepochybne vplyv na celkovú dĺžku napadnutého konania a zodpovednosť za dĺžku

napadnutého konania v tomto rozsahu je potrebné pričítať sťažovateľovi. Sťažovateľ ako advokát je zodpovedný za správnosť vyúčtovaných trov právneho zastúpenia (obhajoby).

34. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatuje, že z prehľadu vykonaných úkonov je zrejmé, že okresný súd zásadným spôsobom porušil dikciu § 553 ods. 3 Trestného poriadku a právoplatne rozhodol o odmene a náhradách advokáta až po takmer 16 mesiacoch od predloženia vyčíslenia trov právneho zastúpenia. Ide o výrazné prekročenie zákonom ustanovenej 30-dňovej lehoty na rozhodnutie, čo nemožno celkom ospravedlniť nesprávnym výpočtom náhrady trov zo strany sťažovateľa. Je úlohou štátu zabezpečiť, aby aj v týchto prípadoch bolo konanie bez priet'ahov s rešpektovaním zákonom určených lehôt, hoci ide o lehotu poriadkovú, pretože ide o vyplatenie peňažnej náhrady za už poskytnuté služby, ktoré sú pre sťažovateľa ako advokáta jedným zo zdrojov príjmu.

35. Pokiaľ ide o obranu okresného súdu, v ktorej poukazuje na závery uznesenia ústavného súdu č. k. III. ÚS 155/2019-11 zo 17. decembra 2019, podľa ktorých nie každý priet'ah v konaní má ústavnoprávnu relevanciu, ústavný súd dodáva, že išlo o prípad odlišný od sťažovateľovho. V uvedenej veci sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť v čase, keď o jeho nároku bolo právoplatne rozhodnuté a porušenie ním označených práv na všeobecnom súde už netrvalo, a preto konanie o jeho ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu zaručenému v čl. 48 ods. 2 ústavy a právu zaručenému v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

36. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd v napadnutom konaní – pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa na priznanie trov právneho zastúpenia – porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

37. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

38. Ústavný súd nevyhovел návrhu sťažovateľa, aby v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov (bod 4 výrokovej časti tohto nálezu). Ústavný súd vychádzal zo zistenia, že v napadnutom konaní – vo veci rozhodovania o trovách právneho zastúpenia – okresný súd právoplatne rozhodol uznesením č. k. 0 T 82/2017-206 z 8. augusta 2019 a nárok sťažovateľa bol aj uhradený, preto by bol príkaz konať bez zbytočných prietáhov v uvedenej situácii bezpredmetný.

IV.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

39. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu v kontexte s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ argumentuje, že okresný súd tým, že nerozhodol o jeho návrhu na priznanie trov právneho zastúpenia v zákonom stanovenej lehote, porušil aj jeho vlastnícke právo tým, že mu maril možnosť nadobudnúť majetok – peniaze (odmenu za vykonanú právnu službu).

40. Pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľa o porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považoval za relevantné, že v prípade sťažovateľa nedošlo k úplnému zmareniu nadobudnutia vlastníctva k peniazom predstavujúcim odmenu za právne zastupovanie, ale len k oddialeniu nadobudnutia tejto peňažnej sumy. Ústavný súd prihliadol na to, že v čase meritórneho rozhodovania o ústavnej sťažnosti okresný súd vo veci trov právneho zastúpenia priznanú odmenu sťažovateľovi aj vyplatil, z tohto dôvodu nebolo možné uvažovať o zásahu do majetkových práv sťažovateľa, a teda nemohlo dôjsť ani k porušeniu čl. 13 ods. 4 ústavy, ktorý je ponímaný ako všeobecné ustanovenie, ktoré treba vykladať a chápať ako ústavný direktív adresovaný predovšetkým orgánom

pôsobiacim v normotvornej činnosti všetkých stupňov a ktorý nemôže plniť poslanie priamo aplikovateľného ustanovenia v individuálnych záležitostiach, a preto ústavný súd ústavnej sťažnosti v tejto časti nevyhovel.

V.

K návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

41. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

42. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

43. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

44. Sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 4 000 € z dôvodu, že došlo k bezdôvodnému zadržaniu jeho príjmu, stratil dôveru vo všeobecné súdnictvo, došlo k dehonestovaniu advokátskeho stavu a on svojím správaním neprispel k vzniku prierahov.

45. V prerokúvanom prípade podľa názoru ústavného súdu neprichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi. Ústavný súd prihliadol predovšetkým na to, že v čase jeho meritórneho rozhodovania okresný súd vo veci trov právneho zastúpenia sťažovateľa právoplatne rozhodol a odmena mu bola aj vyplatená, čím došlo k zásadnému napraveniu stavu namietaného sťažovateľom v ústavnej sťažnosti.

Rozhodovanie o nároku sťažovateľa trvalo neprimerane dlho, na druhej strane je ale potrebné poukázať aj na skutočnosť, že odmena bola sťažovateľovi vyplatená 18. septembra 2019, t. j. na štyridsiaty prvý deň po rozhodnutí o jeho sťažnosti, čo je výrazne skôr ako zákonom predpísaná lehota na vyplatenie priznanej odmeny (90 dní od právoplatnosti rozhodnutia), čo možno hodnotiť ako určitú nápravu neprimeranej dĺžky rozhodovania o jeho odmene. Za rozhodujúce okolnosti tiež ústavný súd považoval to, že k predĺženiu napadnutého konania prispel aj sám sťažovateľ tým, že nesprávnym vyčíslením trov právneho zastúpenia vyvolal potrebu zisťovania relevantných skutočností tvoriacich základ pre rozhodnutie o jeho návrhu. Skutočnosť, že rozhodovanie o návrhu sťažovateľa trvalo neprimeranú dobu, bola dostatočným spôsobom reflektovaná vo výroku, ktorým bolo vyslovené porušenie práv sťažovateľa. V zmysle stabilnej judikatúry ESLP bola sťažovateľovi vyhovením jeho ústavnej sťažnosti v rozsahu podľa výrokovej časti tohto nálezu poskytnutá primeraná reparácia porušenia jeho základných práv, čím stratil status „obete“ podľa čl. 34 dohovoru (porov. Šedý proti Slovensku, rozhodnutie o sťažnosti č. 72237/01 z 19. 12. 2006, ods. 75).

VI.

Trovy konania

46. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

47. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

48. Vychádzajúc z petitu ústavnej sťažnosti, ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov konania v sume 415,51 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to odmenu za 2 úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava

zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2019 v sume 163,33 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 9,80 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 346,26 €. Zo zoznamu daňových subjektov registrovaných pre daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) na internetovej stránke <www.financnasprava.sk> ústavný súd zistil, že právny zástupca sťažovateľa je platcom DPH, preto uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov o sumu 69,25 €, čo spolu predstavuje sumu 415,51 € (bod 3 výrokovej časti tohto nálezu).

49. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa v lehote uvedenej v bode 3 výrokovej časti tohto nálezu.

50. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu